

NOVO NALAZIŠTE VRSTE STERNBERGIA
COLCHICIFLORA W. K. VAR. DALMATICA
RCHB.

Mit deutscher Zusammenfassung

ZINKA PAVLETIĆ

(Iz Instituta za botaniku Sveučilišta u Zagrebu)

U toku 1963. sudjelovala sam u istraživanjima šuma dalmatinskog crnog bora na otoku Braču pod vodstvom prof. R. Domca. Prilikom boravka na terenu u septembru ubrala sam nekoliko cvatućih primjeraka rijetke biljke naše flore *Sternbergia colchiciflora* W. K. var. *dalmatica* Rchb.

Tip navedene vrste *Sternbergia colchiciflora* W. K. pripada tzv. mediteransko-pontskom flornom elementu, jer je rasprostranjen od Kavkaza do Mediterana: Kavkaz, Krim, Rumunjska, Mađarska, Balkanski poluotok, Italija, Sicilija, Mala Azija, Španija (Ascherson-Craebner 1907, III : 360, Fiori 1923—29, I : 287). Međutim, u području Mediterana predstavljena je ta vrsta sa dva više-manje endemična varijeteta i to:

var. *aetnensis* Guss. (1927) koju navodi za Španjolsku i južnu Italiju Fiori (1923—29), a za Grčku Halácsy (1904, III : 204),

var. *dalmatica* Rchb. koja je rasprostranjena na području srednje Dalmacije.

Varijetet *dalmatica* razlikuje se od tipske vrste po tome, što je biljka manja a segmenti perigona su uskolinealni i šiljati (Hayek 1927—33, III : 102). Te morfološke razlike, uz činjenicu da je varijetet ograničen na mediteransko područje Dalmacije, vjerojatno su dovoljne za postavljanje posebnog varijeteta unutar vrste (Visiani 1842 : 125). Pitanje je, međutim, da li postoje razlike između ova dva varijeteta — dosadanje dijagnoze su uglavnom podjednake — pa bi trebalo ispitati ne radi li se o jednom te istom taksonu.

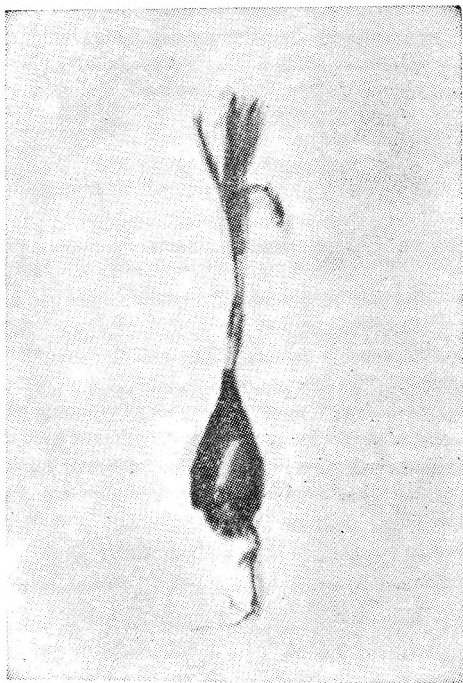
U svakom slučaju *Sternbergia colchiciflora* W. K. var. *dalmatica* Rchb. (*S. d.* Herb.; *S. colchiciflora* Vis.; *Amaryllis citrina* S. S.) predstavlja vrlo rijetku i zanimljivu biljku naše flore, koja je dosada poznata samo s ovih nalazišta:

Zadar (Visiani 1842.),

Drniš (Visiani 1842.),

Brač: vrh Gažul, cca 700 m n. m. (Pavletić, ZA),
Vidova Gora, cca 740 m n. m. (Pavletić, ZA).

Osim tih dosad navedenih nalazišta postoji u herbaru ZA list sa četiri primjerka ove vrste koje je ubrao Schlosser («aus der Gegend v. Fiume», bez datuma). Vukotinović ih je 1875. odredio i označio nalazište »Litorale croat.«

Sternbergia colchiciflora W. K. var. *dalmatica* Rchb.

Izvjestan broj autora (Beck 1901; Adamović 1901; Hayek 1927—33) navodi doduše var. *dalmatica* za područje Dalmacije, ali se ti podaci odnose uglavnom na Visianijeve.

U fitocenološkom pogledu *Sternbergia colchiciflora* W. K. var. *dalmatica* Rchb. je dosada bila poznata samo općenito kao biljka kamenjara. Ovdje je međutim potrebno naglasiti, da sva nalazišta na otoku Braču pripadaju zajednici *Stipo-Salvietum officinalis* H-ić i to tipskoj varijanti kao i facijesu sa dalmatinskim crnim borom (*Stipo-Salvietum officinalis pinetosum dalmaticae* H-ić). Po svemu izgleda da bi se ta biljka mogla smatrati karakterističnom vrstom za asocijaciju *Stipo-Salvietum officinalis* H-ić.

L I T E R A T U R A — S C H R I F T T U M

- Adamović, L.*, 1901: Zimzeleni pojas jadranskog primorja. Glas. Srpske kralj. akad. 61, Beograd.
- Ascherson, P.* — *Graebner, P.*, 1907: Synopsis der mitteleuropäischen Flora, Leipzig.
- Beck, v. Mannagetta, G.*, 1901: Die Vegetationsverhältnisse d. illyr. Länder, Leipzig.
- Fiori, A.*, 1923—29: Nuova Flora analitica d'Italia, I—II, Firenze.
- Halácsy, E.* 1900—1904: Conspectus Florae Graecae, Lipsiae.
- Hayek, A.*, 1927—33: Prodrömus Florae Peninsulae Balcanicae, Berlin.
- Horvatić, S.*, 1958: Geographisch-typologische Gliederung d. Niederungswiesen u. Weiden Kroatiens. Angew. Pflanzensoziologie, 15, Stolzenau—Weser.
- Visiani, R.*, 1842—47: Flora dalmatica. Lipsiae.

Z U S A M M E N F A S S U N G

EIN NEUER FUNDORT VON STERNBERGIA COLCHICIFLORA W. K.
VAR. DALMATICA RCHB.

Zinka Pavletić

(Aus dem Botanischen Institut der Universität Zagreb)

Von der mediterran-pontischen Art *Sternbergia colchiciflora* W. K. wird als neuer Fundort der var. *dalmatica* Rchb. die Insel Brač angegeben (bisher nur aus der Umgebung von Zadar und Drniš bekannt).

Phytocoenologisch wird die Pflanze als Charakterart der Ass. *Stipio-Salvietum officinalis* Hič angesehen.